

สถานการณ์โรคปอดอักเสบ เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14

1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2552

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

โรคปอดอักเสบ เป็นโรคระบบทางเดินหายใจที่สามารถพบได้ตลอดทั้งปี เป็นโรคที่ต้องเฝ้าระวังอย่างเข้มแข็ง เนื่องจากเป็นโรคที่มีความสำคัญและเป็นโรคหนึ่งที่ถูกกำหนดให้เป็นโรคที่มีอาการสัมพันธ์กับโรคระบบทางเดินหายใจ เช่น ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 และโรคไข้หวัดนก(H5N1)

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 นครราชสีมา ได้ทำการวิเคราะห์สถานการณ์โรค พบว่าโรคปอดอักเสบ ระดับประเทศ และเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี พ.ศ.2552 ในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14 พบผู้ป่วยสูงสุดที่จังหวัดสุรินทร์ รองลงมาคือจังหวัดนครราชสีมา

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากแนวโน้มของโรคในระดับประเทศยังไม่ลดลง และนอกจากนี้ยังมีการระบาดของโรคระบบทางเดินหายใจที่สำคัญ เช่น ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ (H1N1) 2009 ไข้หวัดนก (H5N1) ในสัตว์ ซึ่งมีอาการสำคัญของโรคเหล่านี้คือ ปอดอักเสบ ซึ่งต้องมีการเฝ้าระวังอาการโรคปอดอักเสบอย่างใกล้ชิด ในกลุ่มเสี่ยง คือ เด็ก และผู้สูงอายุ กลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เป็นต้น

2. เนื่องจากปอดอักเสบมีเชื้อสาเหตุหลายชนิด ทั้งปอดอักเสบจากเชื้อ Streptococcus pneumoniae ปอดอักเสบจากเชื้อ Mycoplasma pneumoniae, ปอดอักเสบจากเชื้อ Chlamydia pneumoniae, และอาการปอดอักเสบ ซึ่งเป็นอาการของโรคทางเดินหายใจอื่น ๆ แต่มีอาการหลักคล้ายกัน คือ ไข้ ไอ หอบ เจ็บหน้าอก ดังนั้น การวินิจฉัยและให้การรักษาที่รวดเร็วจะลดอัตราการตายลงได้มาก

สถานการณ์โรคปอดอักเสบ เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14

1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2552

ที่มาของปัญหา

โรคปอดอักเสบ เป็นโรคระบบทางเดินหายใจที่สามารถพบได้ตลอดทั้งปี ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา มีการรายงานโรคปอดอักเสบมากขึ้น เนื่องจากเป็นโรคที่มีความสำคัญและเป็นโรคหนึ่งที่ถูกกำหนดให้เป็นโรคที่มีอาการสัมพันธ์กับโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง(SARS) โรคไข้หวัดนก และโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ (H1N1)2009 จึงต้องทำการติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

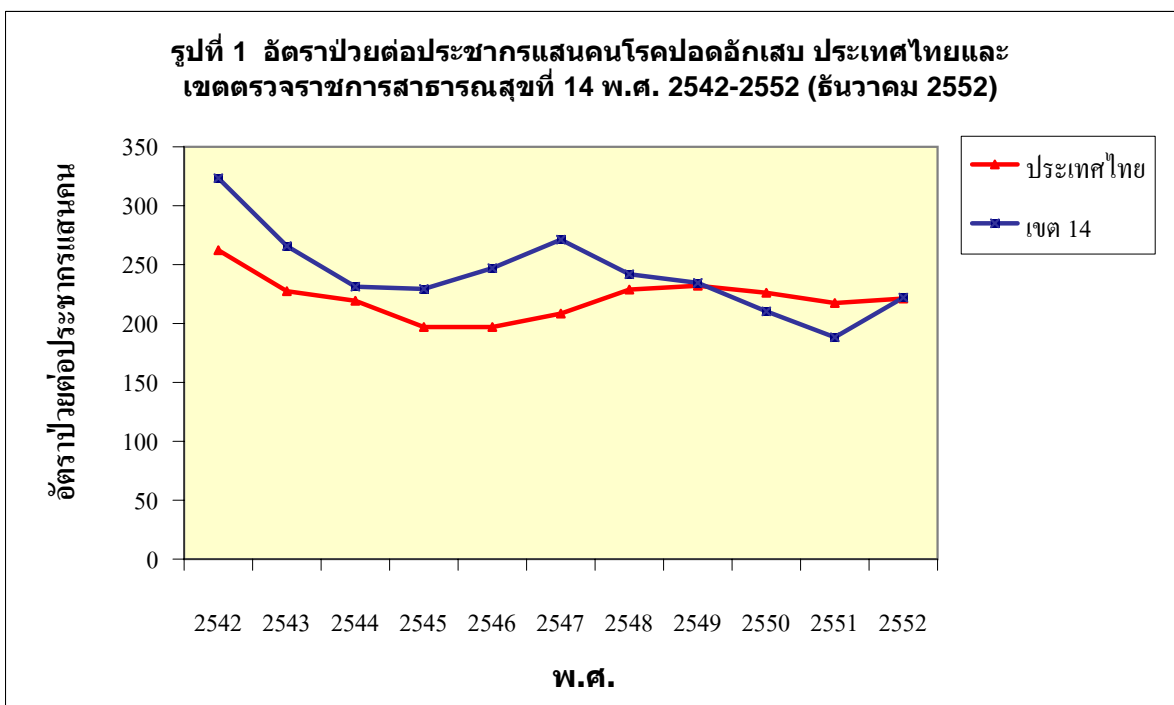
สถานการณ์โรค พ.ศ.2542 -2552

จากข้อมูลการเฝ้าระวังโรคปอดอักเสบ พ.ศ.2542-2552 พบว่าในระดับประเทศและในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา (2542-2552) อัตราป่วยในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14 สูงกว่าประเทศมาโดยตลอด (ยกเว้น พ.ศ.2550 และ 2551) แต่มีแนวโน้มคล้ายคลึงกัน โดยอัตราป่วยสูงในปี 2547 และเริ่มลดลงจนถึงปัจจุบัน (รูปที่ 1)

ตารางที่ 1 อัตราป่วยโรคปอดอักเสบต่อประชากรแสนคน ประเทศและเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14 พ.ศ.2542-2552

พ.ศ.	จำนวนผู้ป่วย		อัตราต่อประชากรแสนคน		ประชากร ประเทศ	ประชากร เขต 14
	ประเทศไทย	เขต 14	ประเทศไทย	เขต 14		
2542	161,456	21,213	262.20	323.25	61,577,287	6,562,315
2543	140,459	17,474	227.39	265.63	61,770,259	6,578,246
2544	135,768	15,190	219.41	231.38	61,878,746	6,564,829
2545	122,745	15,188	196.99	229.33	62,308,887	6,622,701
2546	124,062	16,491	197.12	246.99	62,936,819	6,676,759
2547	130,398	17,955	208.55	271.17	62,526,710	6,621,384
2548	142,769	15,896	228.73	241.95	62,418,054	6,569,827
2549	145,290	15,422	232.01	234.44	62,623,416	6,578,271
2550	142,250	13,841	226.03	210.31	62,933,515	6,581,233
2551	137,104	12,388	217.49	188.23	63,038,247	6,581,233
2552	140,229	14,664	221.22	222.01	63,389,730	6,604,974



สถานการณ์โรค พ.ศ.2552

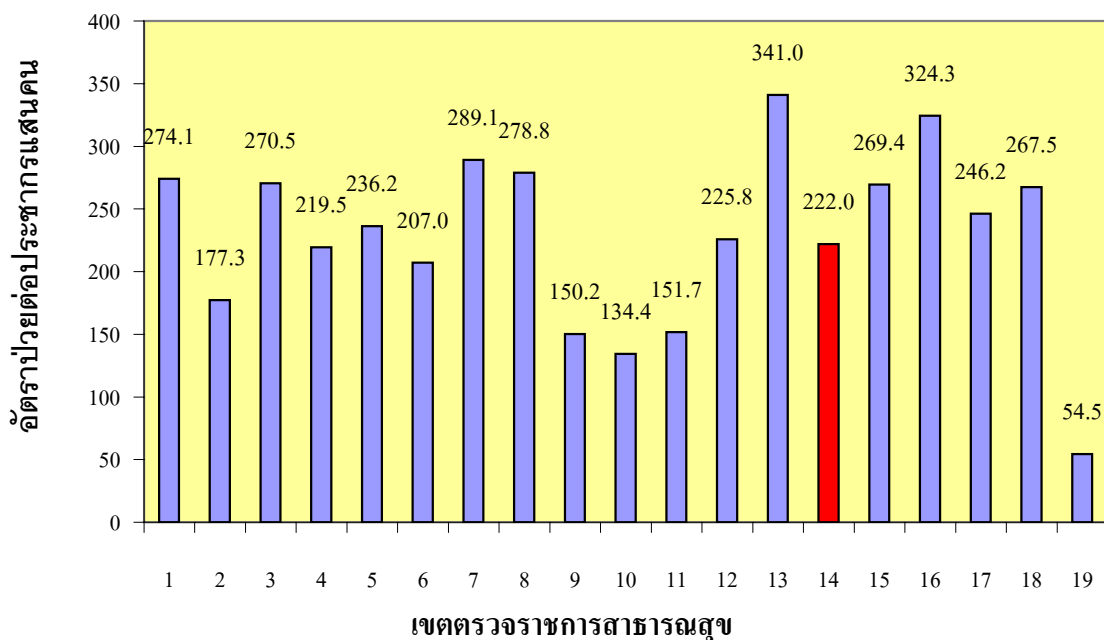
ประเทศไทยมีรายงานผู้ป่วยโรคปอดอักเสบตั้งแต่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2552 ทั้งสิ้น 140229 ราย คิดเป็นอัตราป่วยเท่ากับ 221.22 ต่อประชากรแสนคน เสียชีวิต 1084 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตายร้อยละ 0.8 ในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14 มีรายงานผู้ป่วยทั้งสิ้น 14664 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 222.01 ต่อประชากรแสนคน เสียชีวิต 11 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตายร้อยละ 0.08 มีอัตราป่วยสูงเป็นลำดับที่ 12 ของประเทศ (เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย) (ตารางที่ 2)

ตาราง 2 อัตราป่วยต่อประชากรแสนคนโรคปอดอักเสบจำแนกรายเขตตรวจราชการสาธารณสุข พ.ศ.2552

(1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2552)

เขตตรวจราชการ สาธารณสุข	จำนวนผู้ป่วย	อัตราป่วยต่อ ประชากรแสนคน	ประชากร
1	9,243	274.1	3,372,608
2	2,819	177.3	1,590,135
3	8,286	270.5	3,063,611
4	7,387	219.5	3,364,863
5	3,853	236.2	1,631,553
6	7,218	207.0	3,486,500
7	5,185	289.1	1,793,242
8	7,231	278.8	2,593,198
9	5,198	150.2	3,461,803
10	4,785	134.4	3,560,449
11	3,265	151.7	2,152,895
12	11,240	225.8	4,978,750
13	14,136	341.0	4,145,625
14	14,664	222.0	6,604,974
15	8,341	269.4	3,095,749
16	8,607	324.3	2,654,164
17	8,484	246.2	3,446,578
18	7,176	267.5	2,682,150
กทม	3,111	54.5	5,710,883
รวม	140,229	221.2	63,389,730

รูปที่ 2 อัตราป่วยต่อแสนประชากรโรคปอดอักเสบ จำแนกรายเขตตรวจ
ราชการสาธารณสุข พ.ศ.2552 (ธันวาคม 2552)

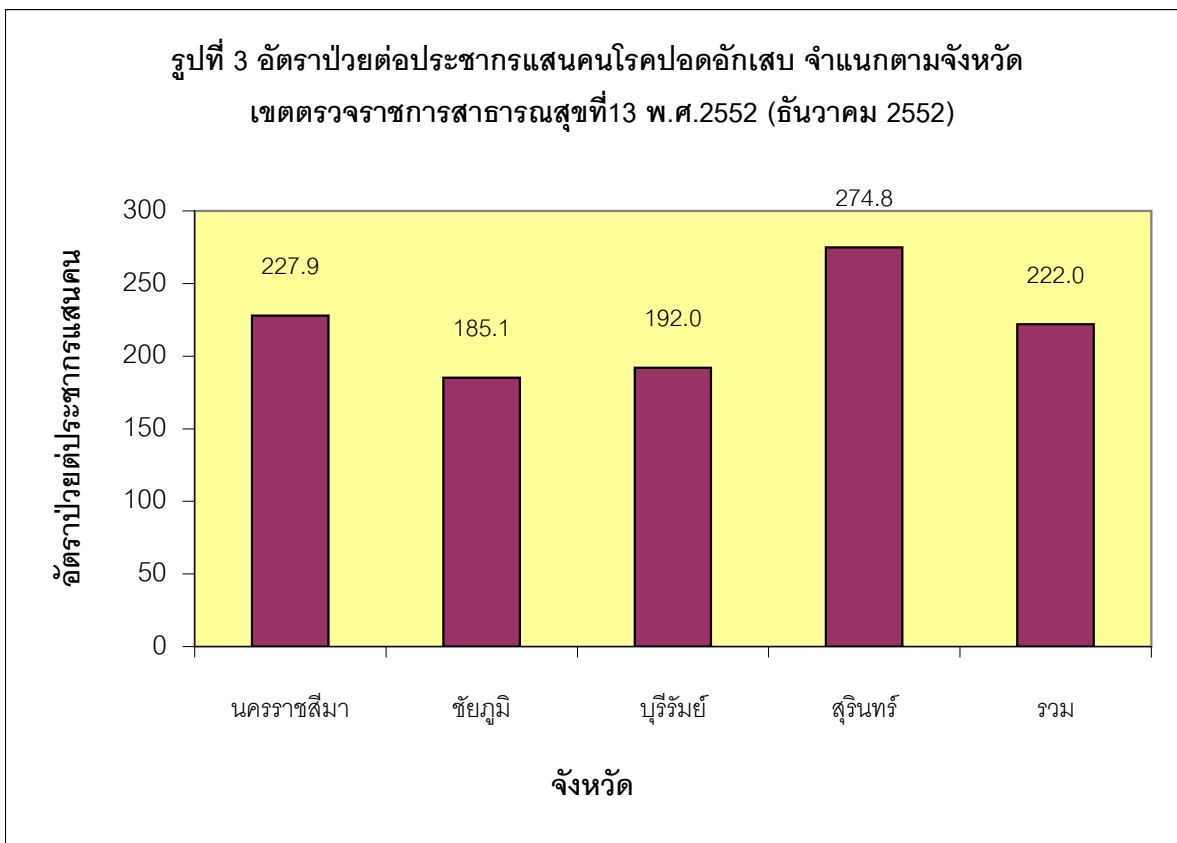


จังหวัดในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14 ที่มีอัตราป่วยสูงสุดในปี 2552 คือ สุรินทร์เท่ากับ 274.8 ต่อประชากรแสนคน และมีอัตราป่วยสูงสุดตลอดช่วง 5 ปีที่ผ่านมา รองลงมาคือจังหวัดนครราชสีมา (รูปที่ 3)

ตารางที่ 3 อัตราป่วยต่อประชากรแสนคนโรคปอดอักเสบ จำแนกรายจังหวัด ในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14 พ.ศ. 2552 (1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2552)

จังหวัด	จำนวนผู้ป่วย	อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน	ประชากร
นครราชสีมา	5846	227.9	2565117
ชัยภูมิ	2078	185.1	1122647
บุรีรัมย์	2960	192.0	1541650
สุรินทร์	3780	274.8	1375560
รวม	14664	222.0	6604974

ที่มา : สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

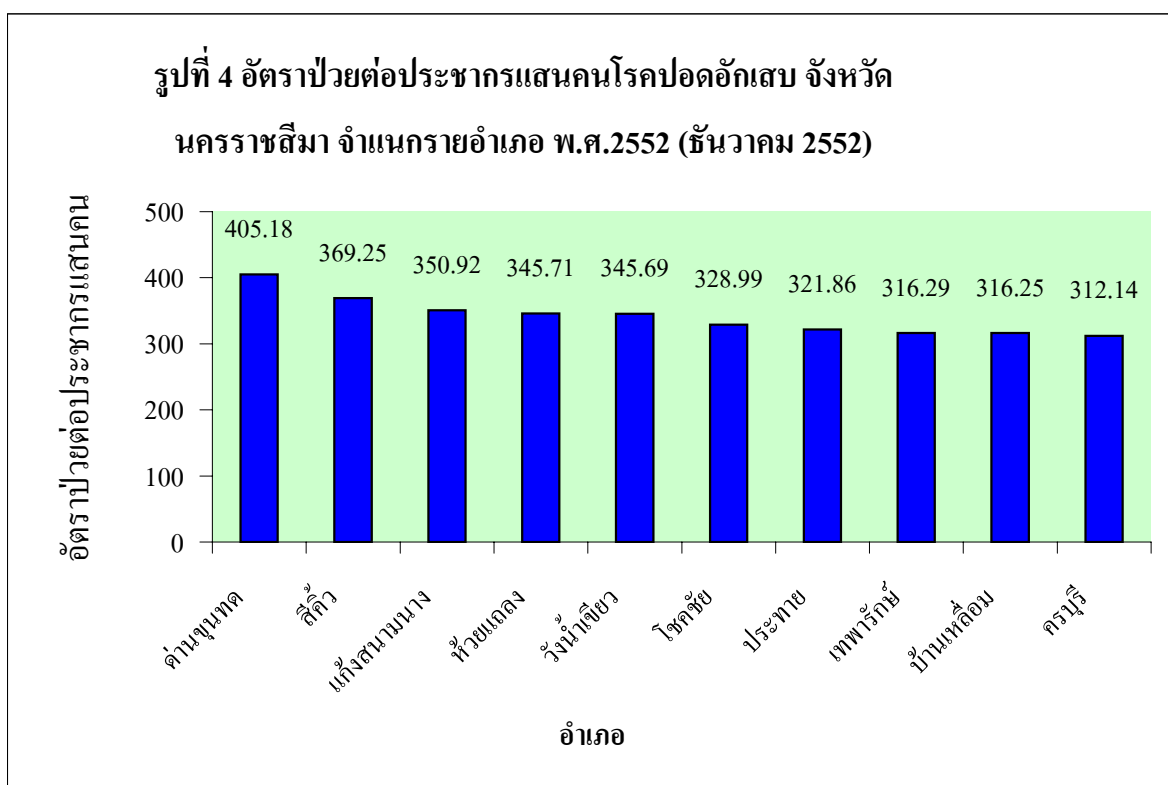


เมื่อพิจารณาการกระจายในระดับอำเภอของแต่ละจังหวัด พบว่า จังหวัดนครราชสีมามีอัตราป่วยสูงสุดอยู่ที่อำเภอด่านขุนทด (ตารางที่ 4) จังหวัดชัยภูมิมียุทธการป่วยสูงสุดอยู่ที่อำเภอหนองบัวระเหว (ตารางที่ 5) จังหวัดบุรีรัมย์มีอัตราป่วยสูงสุดอยู่ที่อำเภอพลับพลาชัย (ตารางที่ 6) และจังหวัดสุรินทร์มีอัตราป่วยสูงสุดอยู่ที่อำเภอจอมพระ (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 4 อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน โรคปอดอักเสบ จังหวัดนครราชสีมา จำแนกรายอำเภอ 10 อันดับแรก พ.ศ.2552

(1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2552)

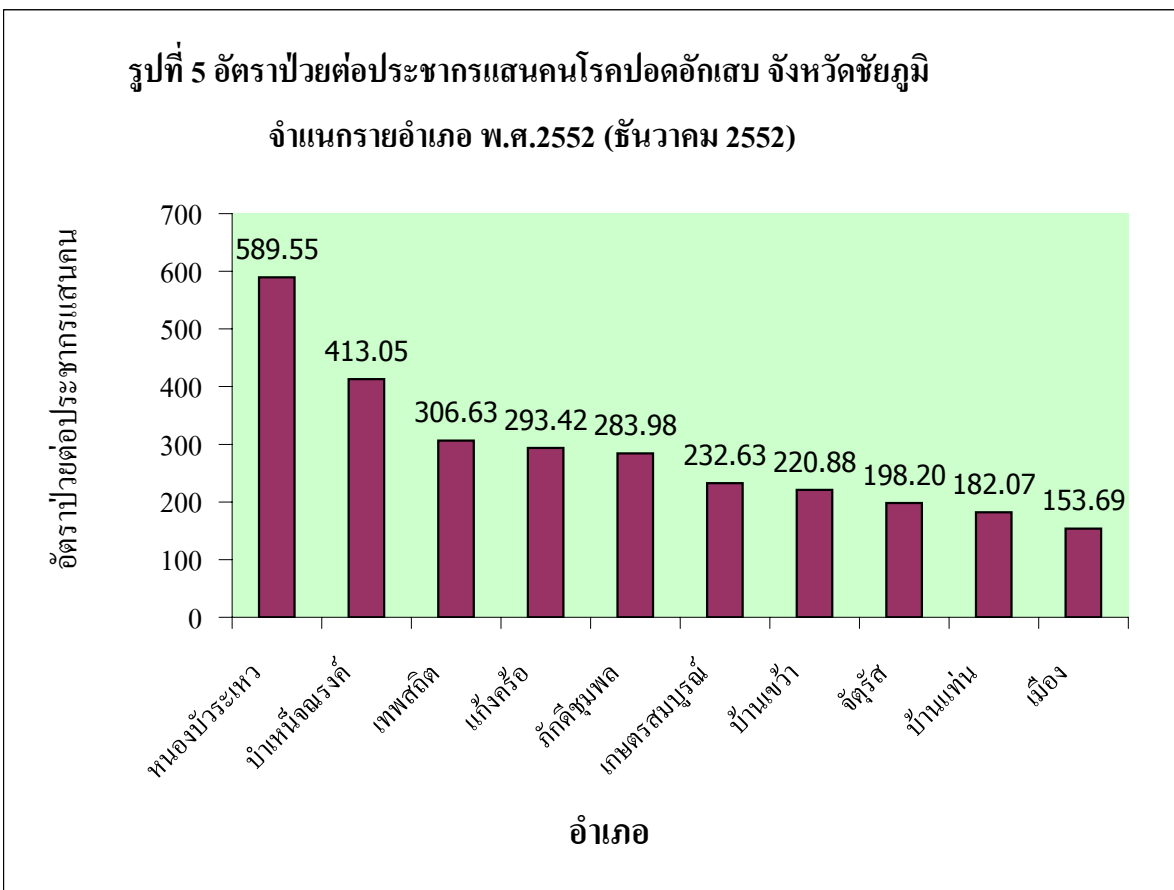
อำเภอ	จำนวนผู้ป่วย	อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน	ประชากร
ด่านขุนทด	510	405.18	125870
สีคิ้ว	447	369.25	121055
แก้งสนามนาง	133	350.92	37900
ห้วยแถลง	258	345.71	74628
วังน้ำเขียว	140	345.69	40499
โชคชัย	248	328.99	75383
ประทาย	249	321.86	77364
เทพารักษ์	73	316.29	23080
บ้านเหลื่อม	67	316.25	21186
ครบุรี	290	312.14	92906



ตารางที่ 5 อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน โรคปอดอักเสบจังหวัดชัยภูมิ จำแนกรายอำเภอ 10 อันดับแรก พ.ศ.2552

(1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2552)

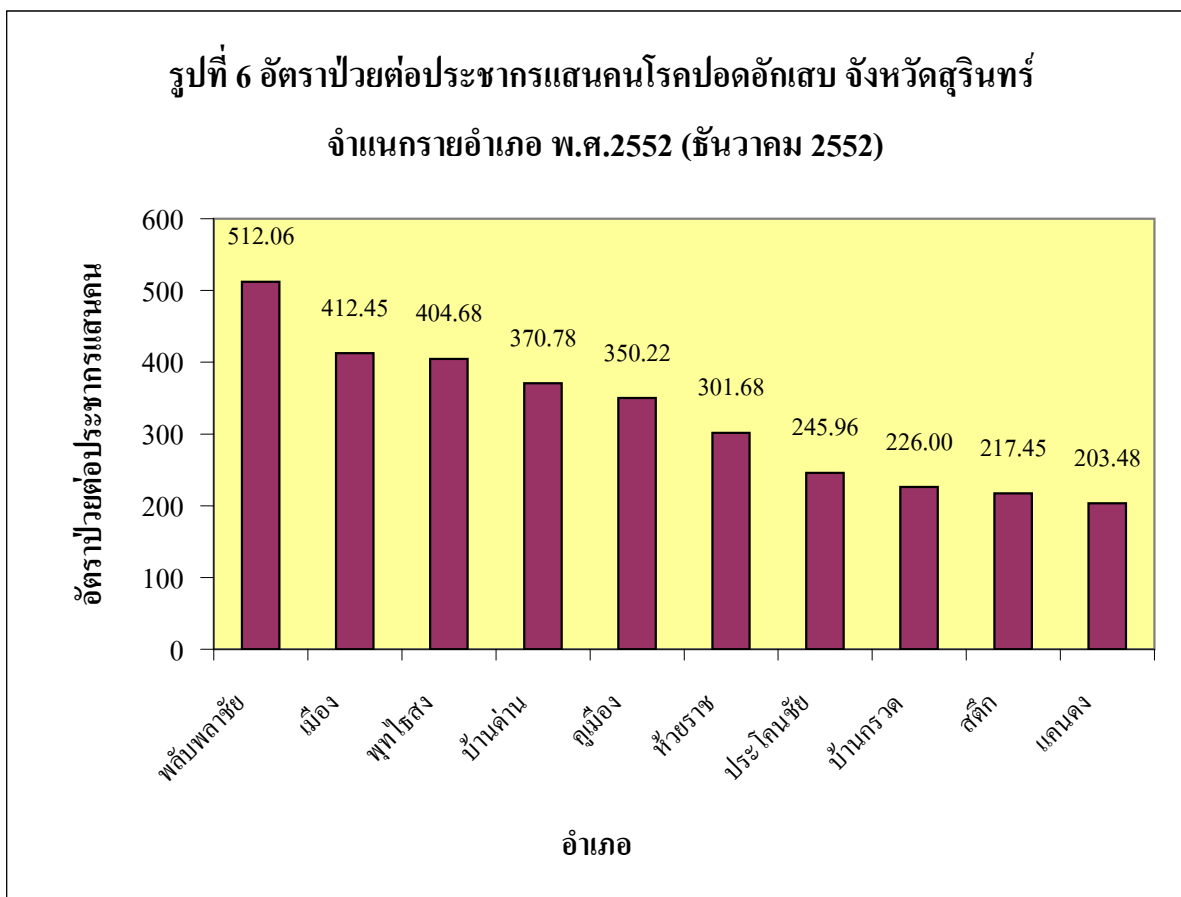
อำเภอ	จำนวนผู้ป่วย	อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน	ประชากร
หนองบัวระเหว	208	589.55	35281
บ้านหันฉัตร	221	413.05	53504
เทพสถิต	201	306.63	65551
แก้งคร้อ	266	293.42	90654
ภักดีชุมพล	83	283.98	29227
เกษตรสมบูรณ์	255	232.63	109616
บ้านเขว้า	113	220.88	51158
จัตุรัส	151	198.20	76185
บ้านแท่น	83	182.07	45587
เมือง	283	153.69	184141



รูปที่ 6 อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน โรคปอดอักเสบ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกรายอำเภอ 10 อันดับแรก พ.ศ.2552

(1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2552)

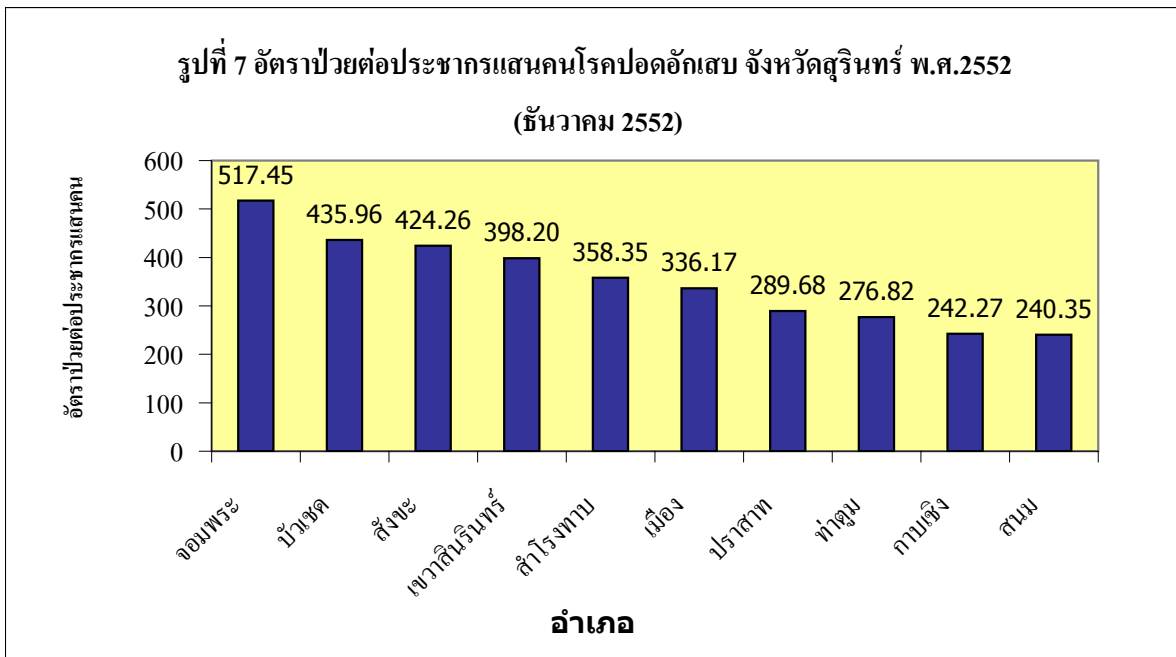
อำเภอ	จำนวนผู้ป่วย	อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน	ประชากร
พลับพลาชัย	217	512.06	42378
เมือง	739	412.45	179173
พุทไธสง	193	404.68	47692
บ้านด่าน	113	370.78	30476
คูเมือง	225	350.22	64246
ห้วยราช	108	301.68	35799
ประโคนชัย	328	245.96	133355
บ้านกรวด	163	226.00	72124
สตึก	237	217.45	108990
แคนดง	65	203.48	31944



ตารางที่ 7 อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน โรคปอดอักเสบ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกรายอำเภอ 10 อันดับแรก พ.ศ.2552

(1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2552)

อำเภอ	จำนวนผู้ป่วย	อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน	ประชากร
จอมพระ	318	517.45	61455
บัวเชด	170	435.96	38994
สังขะ	538	424.26	126810
เขวาสินรินทร์	141	398.20	35409
ลำโรงทับ	198	358.35	55253
เมือง	877	336.17	260883
ปราสาท	455	289.68	157070
ท่าตูม	274	276.82	98980
กาบเชิง	162	242.27	66868
สนม	104	240.35	43270



แนวโน้มและการพยากรณ์โรค พ.ศ.2553

จากการวิเคราะห์สถานการณ์โรคปี 2552 พบว่าโรคปอดอักเสบมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทั้งในระดับประเทศ และเขตตรวจราชการที่ 14 และเนื่องจากโรคปอดอักเสบเป็นโรคหนึ่งที่ใช้เป็นดัชนีในการเฝ้าระวังไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ซึ่งยังคงมีการระบาดอย่างต่อเนื่อง จึงควรที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์โรคอย่างใกล้ชิดต่อไป

แหล่งข้อมูล: 1. รายงานการเฝ้าระวังโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14

2. รายงานการเฝ้าระวังโรค สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย กาญจนา ยิงขาว กลุ่มระบาดวิทยา สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 นครราชสีมา